

صد و بیستمین جلسه گروه سلامت اجتماعی فرهنگستان علوم پزشکی

سه‌شنبه ۱۴۰۲/۱۰/۵

حاضرین در جلسه:

دکتر سید حسن امامی رضوی - دکتر حسین باهر - دکتر عباس پسندیده - دکتر ابوالقاسم پوررضا - دکتر نرگس تبریزی - دکتر سید محمدحسین جوادی - جناب آقای دکتر علی اکبر دور - دکتر علی رمضانخانی - دکتر محمد سبزی خوشنامی - دکتر علیرضا شریفی یزدی - دکتر مهرداد فرخی - دکتر فردین قریشی - دکتر محمدجواد کبیر - دکتر حبیب اله مسعودی فرید - دکتر عبا سعلی ناصحی - دکتر فرهاد نصرتی نژاد - دکتر عباس وثوق مقدم - جناب آقای دکتر محمدتقی یاسمی

دستور جلسه:

- ارائه استاد محترم جناب آقای دکتر عباسعلی ناصحی با عنوان " تحلیل پیامدهای فساد در نظام سلامت "

خلاصه (چکیده):

مقدمتاً و قبل از ورود به بحث اصلی، پیرامون محدودیت های مرتبط با موضوع جلسه بهمن ماه و تغییر آن به آینده‌نگاری خانواده، و همچنین گرامیداشت یاد استاد عزیز جناب آقای دکتر یلدا، و برنامه ملاقات با مقامات پژوهشی شهرداری جهت همکاری در رابطه با سلامت اجتماعی، نکاتی طرح گردید و سپس سخنران محترم مطالب خود را به تفصیل ارائه نمودند.

رئوس نتایج مذاکرات در جلسه:

- در منظومه عرصه های فعالیت نظام سلامت، حوزه درمان دارای بیشترین میزان فساد است. عدم توازن قدرت بین بیمار و درمانگر، می تواند یکی از علل بنیادین این امر باشد.
- بیماری درامدزایی دارد اما پیشگیری نه. لذا پیشگیری چندان مورد عنایت نیست.
- در عرصه های دیگر نیز، مثلاً در عرصه آموزش (بی عدالتی در امکان قبولی، رشد سهمیه ها، تقلب و ورود بدون کنکور، تغییر رشته و... و مخالفت مجلس با تصمیم سازمان سنجش آموزش کشور مبنی بر اخراج دانشجویانی که با تقلب وارد دانشگاه شده بودند و...)، و در عرصه پژوهش (مقالات تقلبی، پایان نامه های کپی شده یا خریداری شده)، و فساد جنسی و جنسیتی، موارد مورد بحث و تاکید بوده اند.
- اشکال مختلف تعارض منافع (فردی یا سازمانی، نهادی یا غیر نهادی)، مطرح و تقاضای القایی و تجویز غیر ضروری و گرانت، قراردادهای پنهان و آشکار بین صاحبان حرف سلامت، و نقش های دوگانه سازمان نظام پزشکی (حمایت از حقوق بیمار و حقوق صنفی شاغلان حرف پزشکی)، فعالیت همزمان در بخش های دولتی و خصوصی، طرح خودگردانی بیمارستان و... به عنوان مصادیقی از تعارض منافع و ظرفیتی برای فساد نظام سلامت عنوان شدند.
- حداقل ده مورد از اشکال متعدد تعارض منافع در نظام سلامت تحلیل و بررسی شد.

توصیه های مطرح شده برای پیگیری:

- آگاهی و شناخت جامع و کامل از منافع
- بهگزینی و شایسته سالاری
- شفافیت و دسترسی به داده ها و تغییر و اصلاح قواعد و مقررات مخصوصا نظارت
- محدودیت فعالیت
- تعدیل ساختار قدرت چون در موقعیت های نابرابر امکان فساد وجود دارد.

سایر موارد مهم:

تعارض منافع را نمی توان به صفر رساند. فرد و سیستم هر دو در شکل گیری آن (بویژه در قالب غیر نهادی آن) نقش دارند. اما علیرغم اینکه اخلاق و منش فردی در آن موثر است، این مشکل راه حل اخلاقی ندارد و باید سیستمی و قانونی حلی و فصل شود. کشورهای چین و گرجستان به عنوان نمونه های موفق در مبارزه با فساد و تعارض منافع معرفی شدند.

تعدد مراکز قانونگذاری و کانونهای متعدد تصمیم گیری، امکان دور زدن و نفوذ برای رفتارهای تبعیض آمیز و ایجاد فساد در سیستم را فراهم می کند.

فساد در قرآن نکوهش و معادل کفر شناخته است. هدر دادن، منابع فساد است.